

1. Caracteristici generale și importanță

Rezolvă și reține!

I. Selectează varianta corectă din enunțurile de mai jos:

- Învelișul de aer al Pământului, se numește:
 - atmosferă
 - hidrosferă
 - biosferă
- Formele de relief se formează pe învelișul numit:
 - pedosferă
 - litosferă
 - biosferă
- Învelișul de apă al Pământului, se numește:
 - atmosferă
 - hidrosferă
 - biosferă

II. Completează afirmațiile următoare cu informația corectă:

- Învelișul format din oameni, așezările și activitățile lor, se numește
- Precipitațiile reprezintă un agent extern ce face parte din învelișul numit
- Învelișul solid sau „de piatră” al planetei, se numește

III. Selectează termenul potrivit din fiecare dintre perechile de mai jos, astfel încât să obții o afirmație corectă:

- Continentele și oceanele sunt forme de relief *majore* / *planetare*.
- Învelișurile formate de elementele din natură la exteriorul planetei noastre, cu legături puternice între ele, se numesc *continente* / *geosfere*.
- Învelișul viu al planetei, se numește *biosferă* / *pedosferă*.

IV. Selectează răspunsul corect (A – adevărat sau F – fals):

- Relieful bazinelor oceanice este mai divers în comparație cu relieful continentelor. A / F
- Învelișul de sol al Terrei nu se numește pedosferă. A / F
- Acțiunea agenților externi asupra reliefului se manifestă prin trei procese: eroziune, transport și acumulare. A / F

V. Agenții externi care modelează relieful, fac parte din geosfere diferite. Asociază agenții externi de mai jos cu geosfera potrivită:

precipitațiile	ghețarii	temperatura	apele subterane
viețuitoarele	vânturile	valurile	apele curgătoare

Geosfera	Agentul extern
Hidrosfera	
Atmosfera	
Biosfera	

VI. Pe baza imaginilor de mai jos, identifică procesul de modelare a reliefului și completează tabelul alăturat cu litera corespunzătoare figurii.

Agent extern	Eroziune	Transport	Acumulare
Ape curgătoare			
Vânt			

a. Râul Topolog

b. Babele și Sfinxul

c. Dune de nisip în Oltenia

d. Delta Dunării

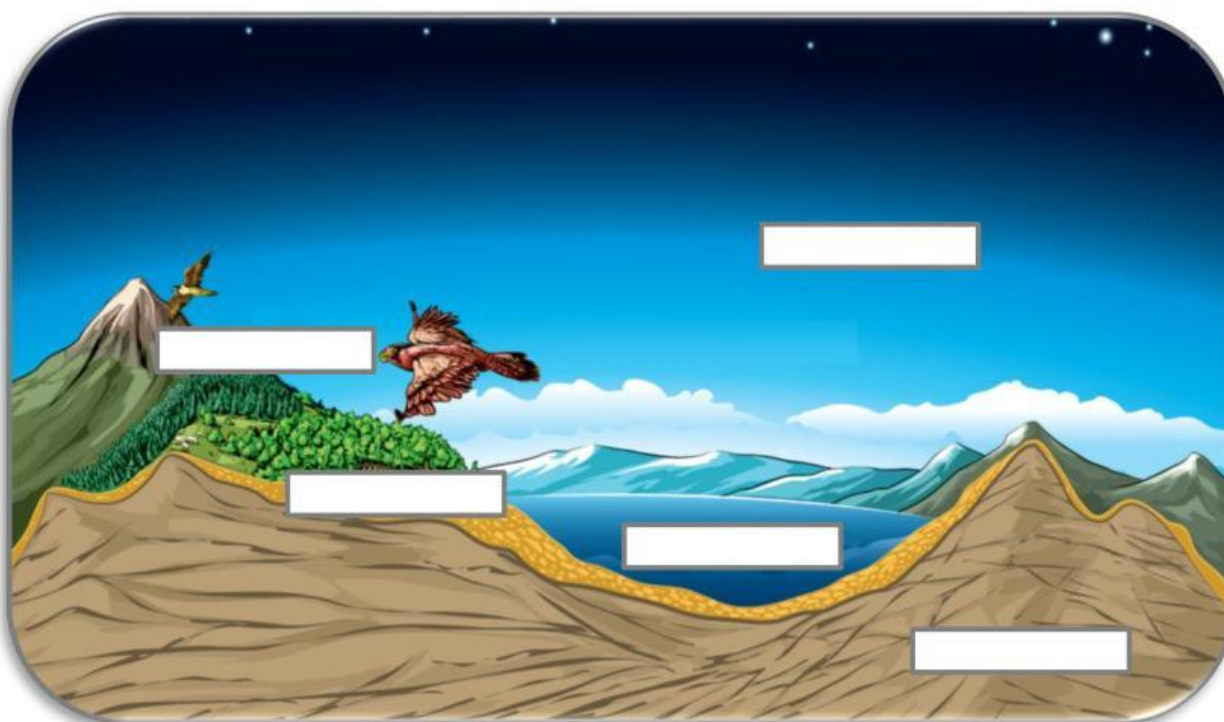

e. Cheile Râmețului

f. Furtună de praf în Mehedinți

VII. Completați imaginea alăturată cu geosferele potrivite.

2. Structura internă a Terrei

Rezolvă și reține!

I. Selectează varianta corectă din enunțurile de mai jos:

- Stratul de mijloc al Pământului este:
a. nucleul b. mantaua c. scoarța terestră
- Scoarța terestră este fragmentată de niște rupturi cu adâncimi diferite, numite:
a. magmă b. lavă c. falii
- Scoarța terestră, se mai numește:
a. pedosferă b. litosferă c. biosferă

II. Selectează răspunsul corect (A – adevărat sau F – fals):

- Planeta Pământ este în totalitate solidă. A / F
- Magma ajunsă la suprafața scoarței terestre se numește lavă. A / F
- Scoarța terestră nu este alcătuită din minerale și din roci. A / F

III. Selectează termenul potrivit din fiecare dintre perechile de mai jos, astfel încât să obții o afirmație corectă:

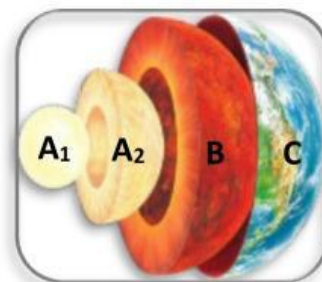
- În interiorul Pământului, la cea mai mare adâncime, se găsește *nucleul* / *mantaua*.
- Scoarța terestră este fragmentată în *litosferă* / *plăci tectonice*.
- Partea superioară a mantalei este vâscoasă și se numește *magma* / *marmură*.

IV. Selectează informațiile corecte care completează tabelul de mai jos.

Categoria de roci	Exemple de roci	Modul de formare
Roci magmatice		
	Marmura, șisturile cristaline	
		S-au format prin sfărâmarea, cimentarea unor roci, sau prin acumularea și descompunerea unor resturi vegetale

V. Analizează cu atenție imaginea alăturată. Ordonează straturile interne ale Pământului de la suprafață spre centru, asociind litera ce marchează fiecare strat, cu denumirea corectă a acestuia.

Litera	Stratul Pământului

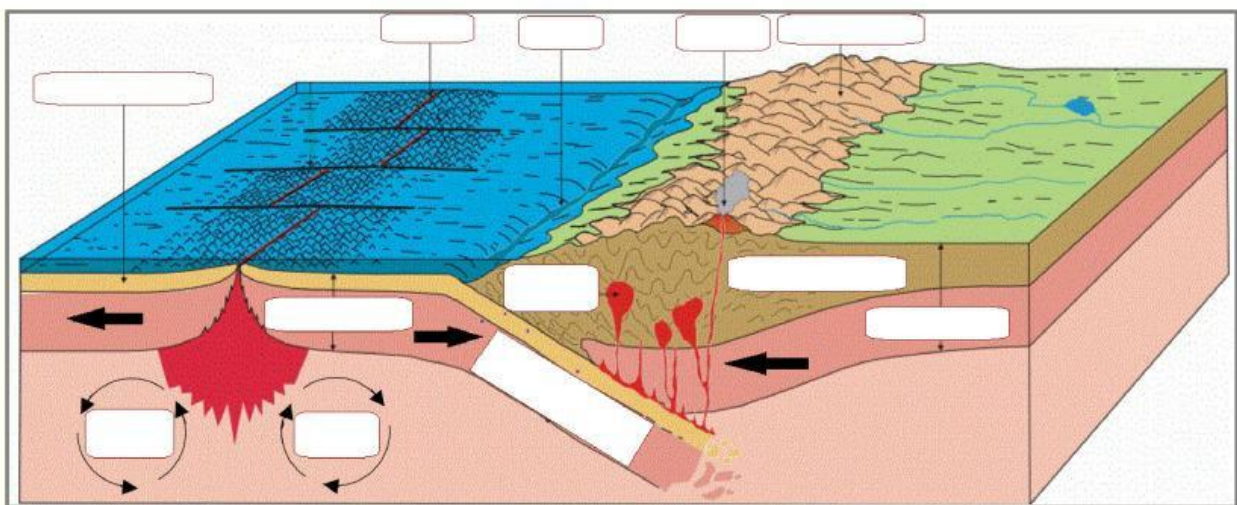
3. Vulcanii și cutremurele

Rezolvă și reține!

I. Completează, pe imaginea de mai jos, în casetele goale, elementele geografice corecte, menționate mai jos.

litosferă scoarță oceanică scoarță continentală fosă rift vulcan

zonă de subducție rezervor magmatic curenți de convecție curenți de convecție munți de încrețire litosferă

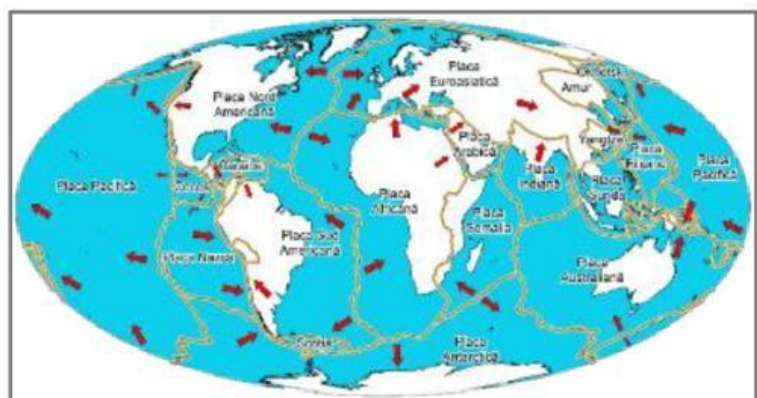
Pe baza imaginii de mai sus, dar și a cunoștințelor dobândite, completați următoarele propoziții cu informația corectă:

1. Zona unde se produce scoarță oceanică nouă prin întărirea lavei, se numește
2. Zona unde plăcile tectonice se ciocnesc, iar una pătrunde sub cealaltă, se numește
3. Mișcările circulare ale magmei sub scoarța terestră sunt produse de
4. Cele mai adânci zone de pe Glob se numesc

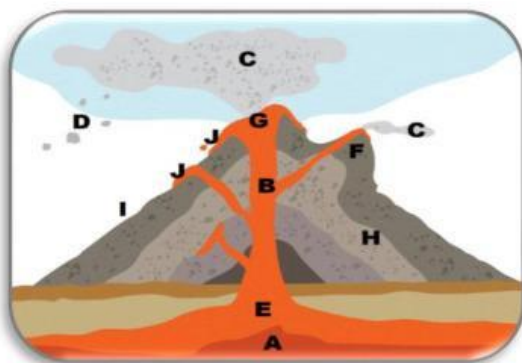
II. Imaginea alăturată prezintă dinamica plăcilor tectonice.

Observați cu atenție imaginea și cu ajutorul altor informații, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Selectați oceanul care se află în expansiune. **R:**
2. Selectați munții care s-au format în urma ciocnirii Plăcii indiene cu Placa Eurasiatică. **R:**

III. Pe imaginea de mai jos, sunt marcate, cu litere de la A la J, componentele unui vulcan. Asociați fiecare literă cu denumirea corectă din tabelul alăturat:

Litera	Componenta vulcanului
	Coșul principal
	Coș secundar
	Conul
	Craterul
	Vatra
	Magma
	Curgeri de lavă
	Nori de cenușă, fum și gaze
	Bombe vulcanice
	Straturi de lavă și cenușă

IV. Clasificați efectele erupțiilor vulcanice, enumerate mai jos, în funcție de criteriile din tabel.

formarea izvoarelor minerale curgeri de lavă bombe vulcanice
 formarea de soluri vulcanice depuneri de cenușă vulcanică emanări de gaze nocive
 răcirea climei roci de construcție exploatarea metalelor prețioase ploile acide

Efecte negative	Efecte pozitive

V. Completați textul de mai jos cu informațiile corecte, selectate din lista dată (Termenii se introduc conform regulilor gramaticale).

Lista termenilor: *hipocentru, rift, seism, tsunami, plăci tectonice, epicentru, subducție.*

Cutremurele sau **seisme** sunt mișcări bruște, de scurtă durată ale pământului, sub forma unor zguduituri. Cauza principală a cutremurelor o reprezintă deplasările **plăcilor tectonice**. Cutremurele se manifestă atât în zonele de **subducție** cât și în cele de **subducție**. În momentul în care o placă mai grea se subduce altelei mai ușoare, punctul în care se ciocnesc reprezintă focarul seismic sau **hipocentru**. De aici, undele seismice încep să se propage prin scoarța terestră. Cu cât focarul seismic este situat mai aproape de suprafață, cu atât cutremurul este mai devastator. Punctul în care undele seismice ajung la suprafață, deasupra focarului seismic, se numește **epicentru**. Când cutremurele se produc în largul mărilor și oceanelor sau în zonele de țărm, se formează valuri uriașe numite **tsunami**.

3. Relieful: continente și bazine oceanice. Forme majore de relief

A. Continentele și bazinele oceanice

Rezolvă și reține!

I. Completează afirmațiile următoare cu informația corectă:

1. Totalitatea neregularităților scoarței terestre, formează
2. Cele mai întinse părți ale uscatului terestru se numesc
3. Depresiunile uriașe în scoarța terestră, în care s-au acumulat cantități enorme de apă se numesc
4. Porțiunile mai mici de uscat, înconjurate de ape, se numesc

II. Asociază categoriile de relief din coloana A cu exemplele din coloana B, unindu-le cu o linie:

A

Relief planetar

Relief major

Relief minor

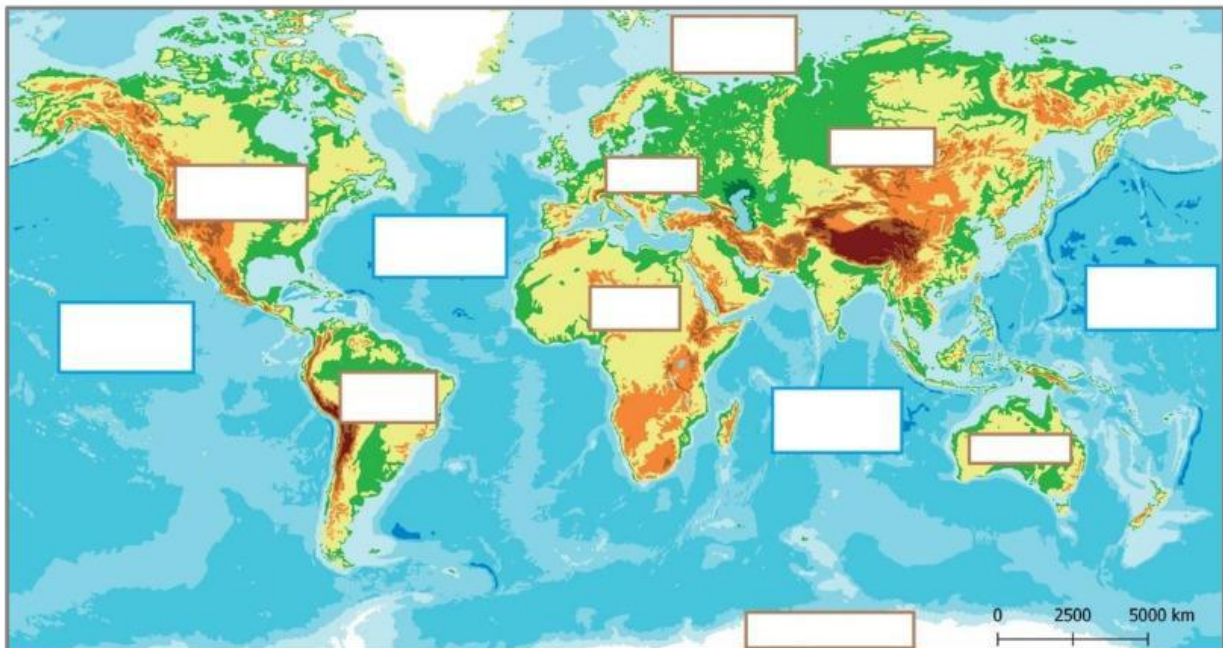
B

Munți, dealuri, podișuri, câmpii

Dune de nisip, micro depresiuni, lunci

Continente și oceane

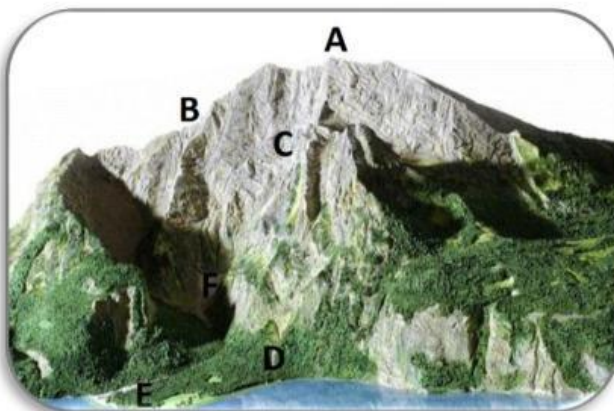
III. Completează fiecare casetă liberă de pe Harta fizică a lumii de mai jos, cu numele continentului sau oceanului corespunzător:

B. Formele majore de relief ale continentelor

Rezolvă și reține!

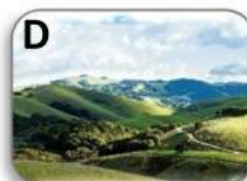
I. Pe imaginea alăturată, sunt marcate, cu litere de la A la F, componentele unui munte. Asociază fiecare literă cu denumirea corectă din tabelul alăturat:

Litera	Component a muntelui
	Poale
	Versant
	Culme
	Vârf
	Depresiune
	Vale

II. Imaginile alăturate, notate cu literele A, B, C și D, reprezintă forme majore de relief. Observați cu atenție aceste imagini și selectați termenii ce completează afirmațiile de mai jos cu informația corectă:

1. Imaginea marcată cu D reprezintă
2. Imaginea marcată cu B reprezintă
3. Imaginea marcată cu C reprezintă
4. Imaginea marcată cu A reprezintă

III. Încercuieți termenul corect din fiecare pereche marcată în textul de mai jos, astfel încât să obțineți enunțuri corecte.

Munții / Podișurile sunt cele mai *înalte / joase* forme de relief de pe continente. În funcție de modul în care s-au format, sunt vulcanici sau de *nivelare / încrețire*. *Dealurile / Podișurile* sunt forme de relief cu înălțimi ce variază între câteva sute de metri și câteva mii de metri. Ele nu au vârfuri, ci sunt relativ netede, iar versanții sunt abrupti, în raport cu zonele învecinate. *Depresiunile / Dealurile* sunt forme de relief cu înălțimi ce variază între 300 și 1000 m. Ele se aseamănă cu munții, dar au versanții mai puțin înclinați, culmile mai rotunjite, iar înălțimea este mai mică decât a acestora. *Câmpiile / Dealurile* sunt cele mai joase forme de relief ale continentelor. Suprafața lor este netedă, versanții lipsesc, iar văile sunt foarte puțin adânci. Au până la 300 m altitudine.

În cadrul fiecărui tip major de relief, se întâlnesc alte forme de relief mai *mari / mici*. Acestea iau naștere datorită acțiunii apei, a vântului, a temperaturilor asupra rocilor din care sunt alcătuite formele majore de relief și poartă denumirea de relief *derivat / planetar*. Cele mai importante exemple ale acestui tip de relief sunt: relieful *vulcanic / carstic* (peșteri, chei, stânci cu forme ciudate), relieful *fluvial / marin* (văi prin care curg râuri) și relieful *solar / eolian* (dune de nisip) etc.

C. Formele majore de relief ale bazinelor oceanice

Rezolvă și reține!

I. Completează, pe imaginea de mai jos, în casetele goale, elementele geografice corecte, din lista dată, ce reprezintă relieful bazinelor oceanice.

Lista termenilor:

*munte
submarin*

*platformă
continentală*

dorsală

*abrupt
continental*

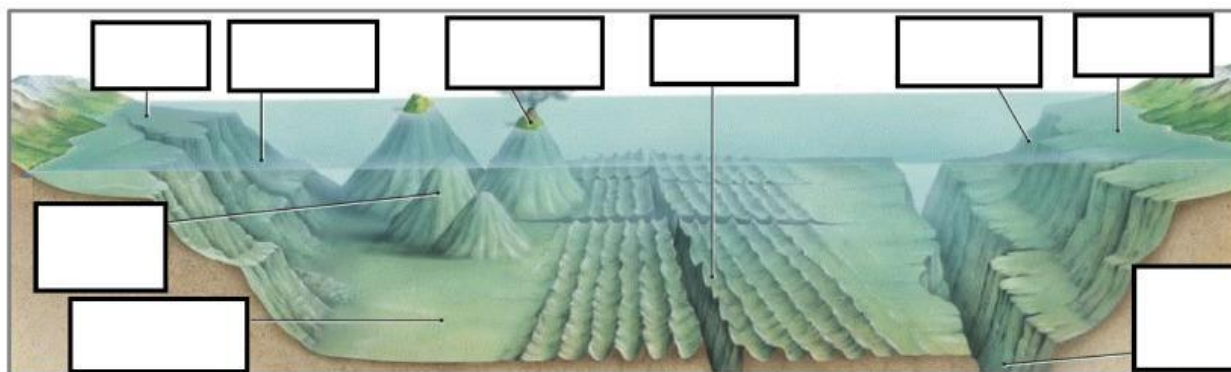
*insulă
vulcanică*

*câmpie
abisală*

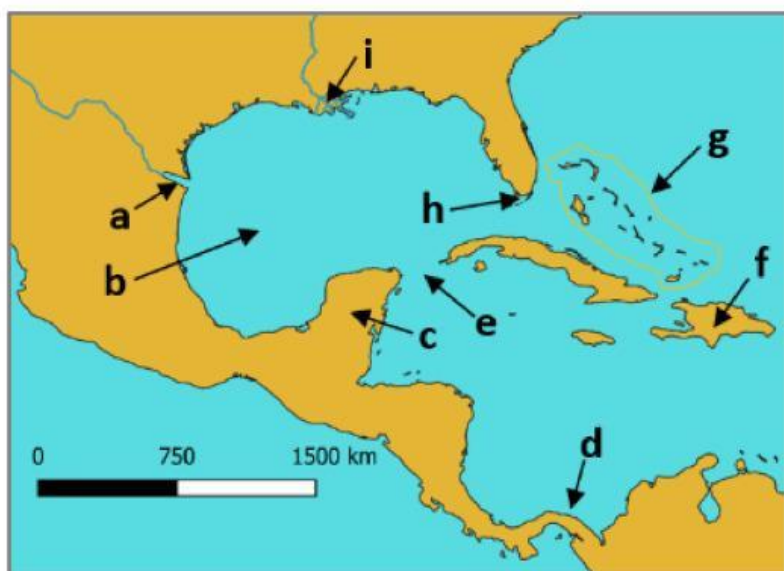
*groapă
abisală
(fosă)*

*platformă
continentală*

*abrupt
continental*

II. Pe imaginea de mai jos, sunt marcate, cu litere de la a la i, articulațiile țărmului. Selectați, în tabelul alăturat, pentru fiecare literă, articulația țărmului corectă.

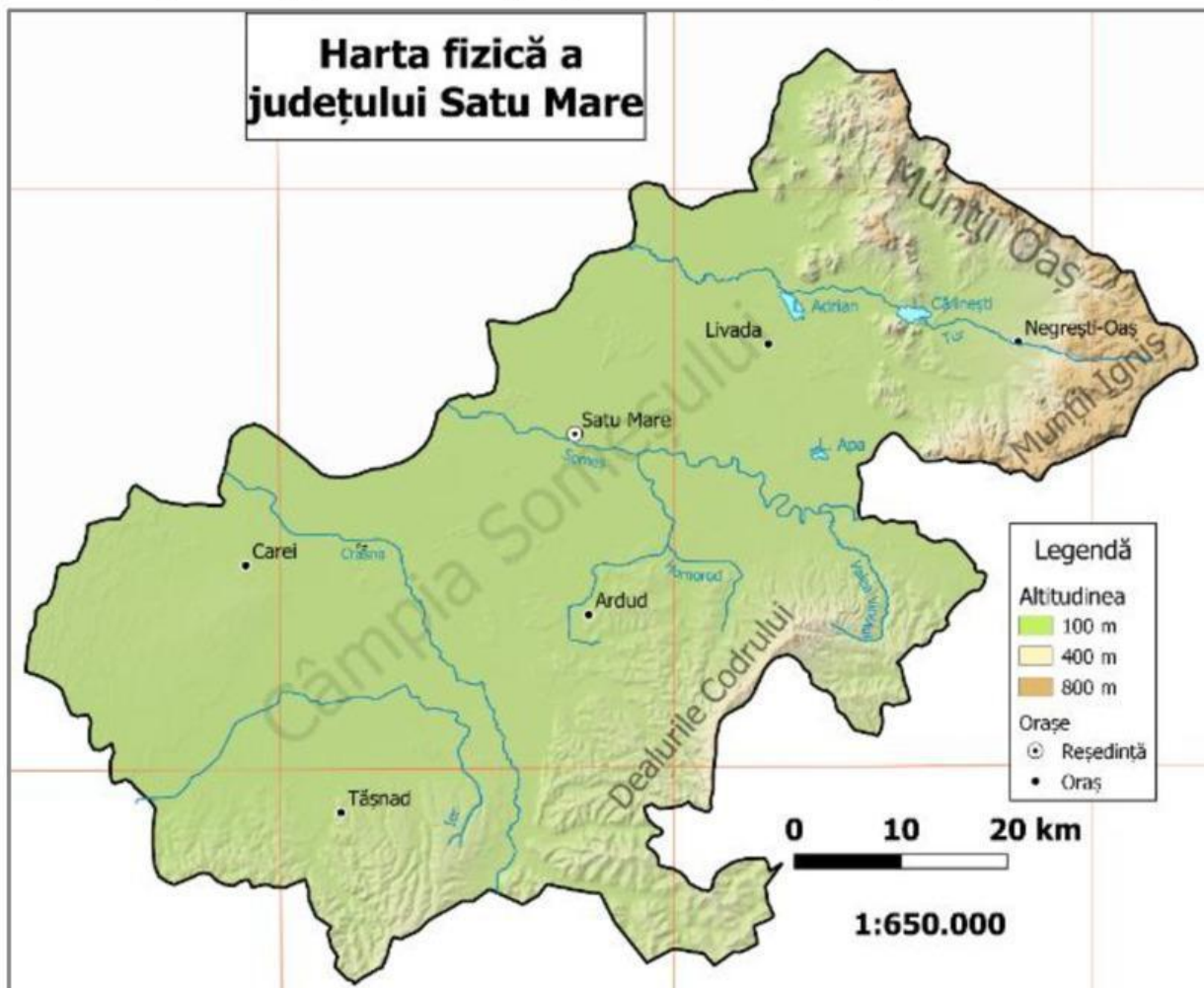

Litera	Articulația țărmului
a	
b	
c	
d	
e	
f	
g	
h	
i	

5. Aplicații practice

- Relieful orizontului local
- Reguli de comportare și măsuri de protecție în cazul producerii unor fenomene și procese în orizontul local (prăbușiri, alunecări de teren, cutremure etc.)

I. Observați, cu atenție, Harta fizică a județului Satu Mare, de mai jos.

Pe baza hărții de mai sus, rezolvați următoarele cerințe:

1. Selectați principalele forme majore de relief, marcate pe hartă.

Munți Dealuri Podișuri Câmpii Deșerturi Depresiuni

2. Scrieți numele acestor forme de relief.

3. Numiți principalele orașe din județul Satu Mare, marcate pe hartă.

Orașe:

4. Numiți elementele de hidrografie din județul Satu Mare, marcate pe hartă.

Râuri:

Lacuri:

5. Selectați o asemănare între râul Homorod și râul Valea Vinului.

Asemănare:

II. Corelează cauzele din coloana A cu procesele/evenimentele din coloana B și cu măsurile de protecție corespunzătoare, menționate în coloana C. O cauză din coloana A poate corespunde mai multor procese/evenimente din coloana B.

A	B	C
1. Deplasarea plăcilor tectonice		a. Împăduriri
2. Ploi abundente căzute într-o perioadă scurtă de timp	I. Cutremur de pământ	b. Interzicerea construcțiilor noi în regiuni cu exploatare subterane
3. Surparea unor mine	II. Prăbușiri	c. Stabilizarea versanților cu plase, în lungul unor drumuri circulare
4. Erupții vulcanice	III. Alunecări de teren	d. Monitorizarea crăpăturilor de pe suprafața unui versant
5. Surparea tavanului unei peșteri		e. Consolidarea clădirilor deteriorate și/sau vechi
6. Îndepărtarea vegetației		f. Monitorizarea activității seismice
7. Vibrații puternice		g. Interzicerea unor construcții noi foarte mari și grele

III. Asociază procesele/evenimentele din coloana B de la exercițiul anterior, cu imaginile de mai jos:

